

Родная литература 11 класс

Тип программы: общеобразовательная

Рабочая программа учебного предмета «Бурятская литература» составлена на основе следующих нормативно – правовых документов и материалов:

- Закон РФ «Об образовании в Российской Федерации» от 29.12.12 г. № 273-ФЗ.;
- Федеральный компонент государственного образовательный стандарта среднего общего образования (2004 г)
- Примерная программа общеобразовательных учреждений Буряад нургуулиин программанууд «Буряад литература» 5-9 классуд, по бурятской литературе в 11 классе к УМК для 11 класса Буряад литература. М.В.Батуева, М.Р.Балданова, Б.Д.Цыдыповова, Т.Т.Сыжипова 11 - дахи классай нуралсалай ном ба хрестомати; хоер хубитай У- У «Бэлиг», 2015
- . - Основная образовательная программа основного общего образования ГБОУ «Сорокская сойотская школа-интернат среднего общего образования»
- Учебный план ГБОУ «Сорокская сойотская школа-интернат среднего общего образования»

Для реализации программы используется учебник: Буряад литература. М.В.Батуева, М.Р.Балданова, Б.Д.Цыдыповова, Т.Т.Сыжипова 11 - дахи классай нуралсалай ном ба хрестомати; хоер хубитай У- У «Бэлиг», 2015.

Место предмета в федеральном базисном учебном плане

Согласно федеральному базисному учебному плану для образовательных учреждений Российской Федерации на изучение бурятской литературы в 11 класс отводится 2 ч в неделю, всего 68 ч.

Тус худэлмэри хадаа 1312 дугаар 2004 оной мартаан 9 Россиин Федерацийн нуралсалай министерствын тогтоолнууд, 889 дугаар 2010 оной августын 30 хубилагданан нуралсалай министерствын тогтоолнууд, 1089 дугаар 2004 оной мартаан 5-ний нуралсалай министерствын захиралта дээрэ ундэхэлжэ зохеогдонон, творческоор хэрэглэхэ гэхэн ухатайгаар байгуулагданан туршалгын программа баримталан, 11 - дэхи класста ажалай программа зохеогдово.

Гэхэтэй хамта арадай аман зохеол аман угын, уран найханай литература бэшэмэл угын искусство, тиимэхээ уран зохеол зохеоходоо уран хурса, шэмэг удхатай угэ гол тулэб аргануудай нэгэн болоно гэжэ хододоо нурагшадта нануулха шухала.

Нугөө таланаа, уран зохеол хун тухай, тэрэнэй доторой байдал, хуниие тойрон байнан оршон байдал, байгаали, хунэй ажабайдал, арад зоной ажамидаарал г.м. тухай зохеогдонон байдаг. Бодото юумэнүүд, унэн болонон уйлэ хэрэгууд, бодото байдал уран зохеолой, уран найханай литературын ундэхэн боложо хэрэглэгдэдэг. Уран зохеолшо бодото байдал дээрэ ундэхэлжэ, тэрэниие нажаажа, ухаан бодолойнгоо хусөөр, нанаагаараа тэрэниие

уран гое болгожо, ном соогоо уран *найханаар*, гоеор зохеогдонон байдал бии болгодог, энэ байдалын үнэн бодото байдалда адлирхуу байдаг гэжэ *нурагшадта* ойлгуулха шухала.

Уран *найханай* литература гу, али уран зохеол шудалан узэлгын гол зорилгонууд гэбэл: • уран *найханай* литература хунэй, хун турэлтэнэй ажамидааралда тусхай *нуури* эзэлдэг, тэдэнэй хугжэлтэдэй айхабтар ехэ удха шанартай гэжэ *нурагшадта* ойлгуулха шухала. Уран *найханай* литература гу, али уран зохеол шудалан узэлгын гол зорилгонууд гэбэл:

- уран *найханай* литература хунэй, хун турэлтэнэй ажамидааралда тусхай *нуури* эзэлдэг, тэдэнэй хугжэлтэдэй айхабтар ехэ удха шанартай гэжэ ойлгуулха; • уран *найханай* литература шудалан узэлгэ хадаа турэл арадайнгаа ба бэшэшье арадуудай соел болбосорол, ёх заншал ойлгожо абалгын тусгаар арга гэжэ ойлгуулха;
- искусстваын этико-эстетическэ компонент байгуулха гуманитарна ойлгосонуудые тайлбарилжа угэхэ; • уран зохеол уншаха дуратай болгохо, гое *найханиие* наринаар ойлгодог мэдэрэл хумуужуулхэ;
- бодото байдал, ажабайдал ба искусство, оршон тойрониие зубөөр сэгнэжэ, тэдэндэ үнэтэй сэнтэйгээр хандахые *нургаха*; • аман ба бэшэмэл хэлэлгэдэ *нургаха*, тэрениие хугжөөхэ;
- *нурагшад* уран *найханай* зохеол зубөөр, хусэд дуурэнээр хадуужа абаха, шэнжэлжэ, сэгнэжэ *нураха* гол тулэб теоретико-литературна, эстетическэ ойлгосонуудтай болохо енотой. Уран *найханай* литература зубөөр, хусэд дуурэнээр, гунзэгыгөөр ба өөрынгөө ажамидааралда туhatайгаар ойлгожо абахи тутаа литературын теоридо онсо анхараллаа хандуулан, *нурагшадые* ойлгомжын аппарадтай болгохо. Уран *найханай* литературье угын искусство гэжэ шэнжэлэн узэлгэ, текстнуудэй удха зубөөр гаргажа *нургалга*.

Энэ программа баазова теоретико-литературна ойлгосонууд дээрэ үндэхэлжэ, тэдениие гол принцип болгон байгуулагдаа. 11 - дэхи классста *нурагшадай* урда жэлнуудтэ ойлгожо абанан мэдэсэ, шадабари буридхэжэ ябталагдана ба *нурагшадые* историко-культурна ба историко- функциональна талынен баримталан узэлгэ болоно.

Уран зохеолшины уран *найханай* оршон байдал, туухэ ба соелой талаанаань ойлгожо абалга . *Нурагшад* гол тулэб иимэнууд онол шадабаритай болохо гэжэ хараалагдана: уран хурсаар уншаха шабадаритай, уран зохеолые ба тэрэнэй хубинуудые хаба соогоо бээс даагаад анализ хэхэ, эстетическэ сэгнэлтэ угэхэ, соел болон ёх заншалтай холбохо, тайлбарилха, диалог ба монолог зуб хэрэглэхэ, элдэб бэшэмэл болон шэнжэлэгын ажалнуудые хэхэ.

Туд программа бэелуулхэдээ, ойлгожо абанан мэдэсынен шалгахадаа коммуникативнотворческо ажалнуудые унгэргэхэ: творческо(зохеон байгуулгын) мастерской, практикум, даабари, шэлэжэ абанан зохеолоо бээс даагаад анализ хэлгэ, дун гаргалгын уншагшадай конференци г.м.